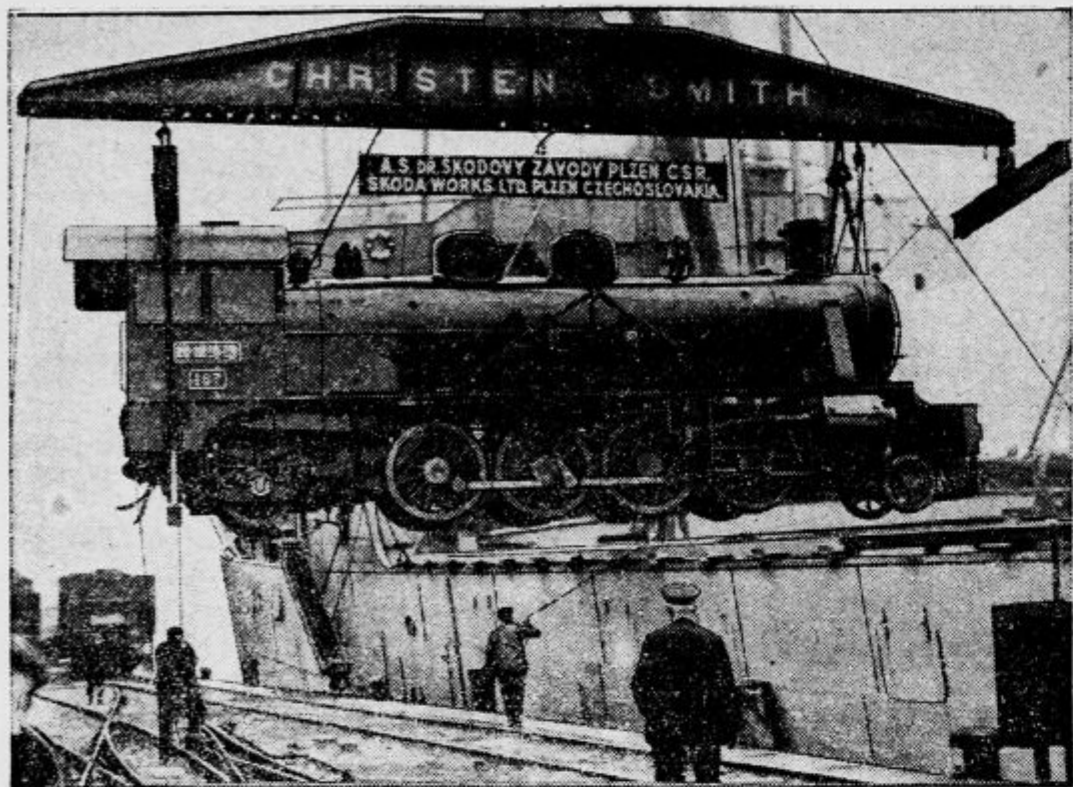

Iz življenja in sveta

Parni stroji za Kitajsko

Škodovi zavodi v Plzinju so po naročilu kitajske vlade izdelali 20 velikih modernih železniških lokomotiv. Slika kaže vkrcavanje železniških orjakov v hamburški luki

V kakšnih višinah človek lahko še živi

V naših časih govore mnogo o poletih z raketnimi letali v stratosfero, tedaj v višino preko 10.000 m, pa je važno vedeti, kakšne so življenjske možnosti za človeka v teh ozračnih plasteh. Zdravnik nemškega poskusnega zavoda za zračno plovbo, dr. Giller, in dr. Kaiser, sta izvršila v zadnjem času celo vrsto poskusov, da ugotovita te možnosti. Učenjaka sta uporabila tako imenovano »celico za nizki tlak«, okroglo kabino iz jekla, ki se da vrteti in hermetično zapirati, da ne more zrak v njo. Z izsesavanjem zraka se dajo v tej kabini ustvariti tlaki z manj nego 760 mm višine živostrebnega stebra, ki jih v višjih zračnih plasteh tudi v resnici nahajamo. Tlak 150 mm, ki ustreza zračni višini 12 km, se miši in kuni se precej dobro prenesli, pri nižjem tlaku pa so poginili. Nato je izvršil dr. Giller poskus na samem sebi. Zaprl se je v celico in je dal iz nje izsesavati zrak, dokler ni padel v nezavest. Pri tem je treba pripomniti, da so mu med poskusom umetno dovajali kisik. Pri zračnem tlaku 113 mm, ki ga dobimo v naravi šele v višini 13 km, je bil dr. Giller še pri polni zavesti, potem pa nič več. Omedlel je in kričal, mu spreletavali telo. Morali so ga hitro odnesti iz celice. Ta poskus je dokazal, da se človek sicer lahko dviga do višine 14.300 m, ne da bi umrl, a da postane nezavest navzlic vdihavanju kisika. Če ne vdihava tega plina, pa pride do nevarnih pojavov že v višini 6000 m, kakor so dognali z drugim poskusom. Roke in noge mu postanejo strašno težke in jih more gibati le z največjo muko, žile se mu napnejo, srce mu bije hitro in bolešno, iz nosa se mu ulije kri. Zavest na izgubi v tem primeru v višini 8000 metrov. Seveda na veljajo te številke za vse ljudi enako. Eni so odpornejši, drugi manj. Vsekakor pa so v višinah nad 6000 m nesposobni za vsako delo in niso več gospodarji samih sebe, če ne vdihavajo kisika, če ga pa vdihavajo, ne prenesajo brez škode in motenj višine preko 13.000 m. Poleti v nižjih legah stratosfere (10.000 do 13.000 m) bi bili tedaj ob vdihavanju kisika čisto mogoči, seveda pa bi bil položaj potnikov neprimerno ugodnejši v hermetično zaprtem letalu, v katerem bi vladal normalen zračni pritisk in normalna temperatura, kajti upoštevati je treba tudi to, da vlada v teh višinah strašni polarni mraz 50–60 stopinj pod ničlo.

Lloyd George brez grive

Eden izmed glavnih junakov versailleske mirovne konference Lloyd George, ki zavoljo svoje gorostasne nevednosti često vzbudi zadovoljne smehljaje svojih sobesednikov, si je sedaj dal ostriči svoje bujne srebne častiljive kcdre. Javnost je gotovo še pozabila, da je Lloyd George med razpravo o Banatu začuden spraševal, kje da je to mesto, ki se zanj tepo Rumuni in Jugoslovenci ali da je pri razpravi o Tešinu, ki so ga hoteli imeti Poljaki in Čehoslovaki, po zemljevidu iskal to deželo nekje na Egejskem morju med Turčijo in Grčijo. Gotovo pa se vsakdo še spominja njegovih značilnih las, ki so mu padali globoko preko tilnika in mu dajali umetniški videz. Od tistih dob je slava »vališkega čarovnika« močno obledela — ne samo zavoljo Tešina in Banata —, zdaj pa si je dal mož ostriči še svojo lepo grivo ter s tem hipoma stopil v ospredje splošne pozornosti. Razumljivo je, da so se ga takoj lotili fotografiji in njegova slika polni stolpce ameriških in angleških listov. Brivec, ki je slavnemu državniku vzel skoro zgodovinski

okras, je postal čez noč vseobče znan in priljubljen. V svojem oknu je nabil desčico z napisom: »Nosite lase, kakor jih nosi Lloyd George. Ostrigel sem ga jaz, John Tweithe. Z izpremembo pa je postal popularen tudi ostrizenec sam in mnogi pravijo, da se je dal ostriči samo iz tega namena. Prvi, ki je videl starega leva brez grive, je bil angleški zakladni minister Snowden, ki stanuje blizu njega in ga često poseča. Bil je ves presenečen in prestrašen, dokler ga ni ostrizen državnik zagotovil, da mu lasje hitro rastejo in da bo kmalu spet stari Lloyd George. Lahko mu verjamemo, kajti volk menja dlako, svoje pravi pa rikoli!

»Red Oblomova«

Društvo komunistične mladeži v Hersonskem rajonu je sklenilo podeljevati lenuhom, pijancem in birokratom, ki s svojim dejanjem in nehanjem ovirajo gradnjo socialističnega gospodarstva, red Oblomova. Oblomov je znan tip gosposkega lenuha in nerode, ki ga je Garšin ovekovčel v svojem istoimenskem romanu kot zapopadek du-

ševne in telesne lenobe, zaspane brezdelice in nesposobnosti za življenje. Ker je podoba, da se je v sodobnem ruskem življenju zavoljo ogromnega birokratizma bohotno razpasla »oblomovščina«, bo imela mladež dosti dela, predno bo odlikovala vse, ki zaslužijo ta red. Zanimivo je, da odlikovanec mora nositi ta red vedno, ne samo ob slavnostnih prilikah.

Najmanj toliko miši, kolikor ljudi

Po neki cenzitvi ameriškega urada za biološko kontrolo je na svetu najmanj toliko miši, kolikor ljudi, a škoda, ki jo delajo ti glodavci, so preračunali na povprečno 4 Din na leto. Če je tedaj na svetu okroglo 2 milijardi miši, povzročijo letno za 8 milijard dinarjev škodo. A poleg tega se izkazuje na zelo neprijeten način še drugače. Čestokrat se zgodi, da ostane kakšno mesto v popolni temi, ker so miši pregrizle izolacije električnih svetlobnih naprav; isto tako so mišičile že premmogo dragocenih listin, a pred kratkim je bila miš kriva celo smrti nekega uglednega ameriškega sodnika. Ko se je vozil v svojem avtomobilu, mu je skočila nenadoma v hlačnico. Mož se je tako prestrašil, da je izgubil krmilo iz rok. Vozilo se je zaletelo v občestni kamen in se razbilo, sodnika pa so potegnili izpod ruševin mrtvega.

Nova nahaiališča bakra v Rusiji

Geološka odprava leningrajskega inštituta za preiskovanje rudnih bogastev Sovjetske unije je odkrila v srednje azijski republiki Kazakstana bogata ležišča bakrene rude. Osobito mnogo bakra je na vzhodu Balkaškega jezera. Posebna prednost teh bakrenih ležišč je v tem, da leži ruda skoro na površju in je treba odkopati le par metrov zemlje in peska. Rudnik bodo začeli takoj izkoriščati, ker omogoča njegovo rentabilnost nedavno izgotovljena turkestanško sibirsko železnica, ki teče blizu najdišča.

K vstaji v Braziliji

Arturo Bernardes, bivši predsednik republike, eden izmed voditeljev vstaškega gibanja.

Angleški list v Moskvi

Začetkom tega meseca je izšla v Moskvi prva številka angleškega lista »Moscow News«, ki bo izhajal vsakih pet dni. List je posvečen interesom Angležev in Američanov, bivajočih v Rusiji. Vlada ga bo pa pridno širila tudi na Kitajsko in v Indijo, kjer dobren del domačih intelektualcev razume angleščino. Ker je skoro iluzorno, da bi danes kak list na Ruskem mogel zastopati koristi posameznih skupin, je skoraj izven vsakega dvoma, da ima novi časopis važno propagandno nalogo za pokrajino, ki so pod angleškim vplivom.

Splošna šolska obveznost v Rusiji

V Moskvi so izdali naredbo, ki uvaža splošno šolsko obveznost za vse državo in sicer trenutno za vse otroke od 8. do 10. leta. Naredba se mora izvesti do konca 1931. l. Pozneje bodo pritegnili še otroke do 11. leta in po vsej priliki tudi mladoletne do 15. l. Kjer nimajo posebnih šolskih zgradb, bodo v to svrhu porabili zaplenjene hiše kulakov.

Senca, ki odpira vrata

V laboratorijih ameriške General Electric Company so uvedli praktično iznajdbo. Vrata med posameznimi sobami se avtomatično odpirajo in zapirajo, ne da bi se jih bilo treba količ kaj dotakniti. Dovolj je, da se človek približa vratom na tri korake, da se v tem hipu odpro brez šuma in se isto tako mirno zapro, ko je človek oddaljen od njih tri korake. To praktično iznajdbo bodo tveli Američani tudi po drugih hišah, pa tudi po restavracijah, kjer so vrata za služake osebe močno neudobna. Princip iznajdbe je v tem, da bližajoča se oseba pretrga žarek, ki pada z majhne fotoelektrične priprave na hidravlični odpiral.

Stavka berlinskih kovinarjev

Po neuspešnih pogajanjih z delodajalci je stopilo v stavko 126.000 delavcev, zaposlenih v 276 podjetjih. Stavka je še bolj zamotala že itak težki notranji politični položaj v Nemčiji. Položaj slikajo kot izredno resen in opasen

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Sobota, 18.: Razbojniki. Premijera. Izven. Nedelja, 19.: Sen kresne noči. Ljudska predstava po nižjih cenah. Izven. Ponedeljek, 20.: Kraljična Haris. A. Torej, 21.: Zaprt.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob 20.

Sobota, 18.: Pri treh mladenkah. Opereta. Gostuje gosp. M. Jelačin. Ljudska predstava po nižjih cenah. Izven. Nedelja, 19.: Ob 15.: Grofica Marica. Ljudska predstava po nižjih cenah. Izven. Ob 20.: Knez Igor. Ljudska predstava po nižjih cenah. Izven. Ponedeljek, 20.: Zaprt.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Sobota, 18.: Aleksandra. C. Kuponi. Nedelja, 19.: Škrjančkov gaj. Kuponi.

Iz uradnih in drugih službenih objav

Dražbe nepremičnin. Dne 30. okt. ob 9. bo na licu mesta v Piročici dražba nepremičnin: stavbišče s šupo in hišo ter dvorica njivama zemlj. knj. Buševav. vl. št. 417, 478 in Krška vas vl. št. 899. Cenilna vrednost 21.811,50 Din. Najmanjši ponudnik 14.541 Din. — Pri okrajnem sodišču Novo mesto 10. nov. ob 9., soba 24, zeml. knj. Gorj. Orehoviča vl. št. 293; cenilna vrednost 9661 Din. Najmanjši ponudnik 6641 Din. — Pri okrajnem sodišču v Murski Soboti 14. nov. ob 9. dražba nepremičnin: hiše, njiv in travnikov, zemlj. knj. Kruplivičnik 1-8, vl. št. 79 in 159. Cenilna vrednost 1224,75 Din. Najmanjši ponudnik 816 Din. — Pri okrajnem sodišču v Smarju pri Jelšah, zemlj. knj. Preloge, vl. št. 138 in 291. Cenilna vrednost 22.527,15 Din. Najmanjši ponudnik 15.108,10 Din. — Pri okrajnem sodišču v Celju dne 11. nov. ob 9., soba št. 4, bo na predlog trdke Tramssek France v Celju kot zahtevajoče strani ke na podlagi odobrenih pogojev dražba nepremičnin: Zagrad, vl. št. 252, hiša z dvoriščno zgradbo in ograjami; cenilna vrednost 139.982,50 Din. Najmanjši ponudnik 93.436,34 Din.

»Občerkoristna zadruga za stavbe in stanovanj« r. z. o. z. v Ljubljani bo imela izredni občni zbor 25. oktobra ob 20. v gostilni Mrak na Rinski cesti. Dnevni red: Stanovanjska zadeva dveh članov in gradbeni akcija.

Za soboslikarska

pleskarska in črkoslikarska dela se pripravljajo

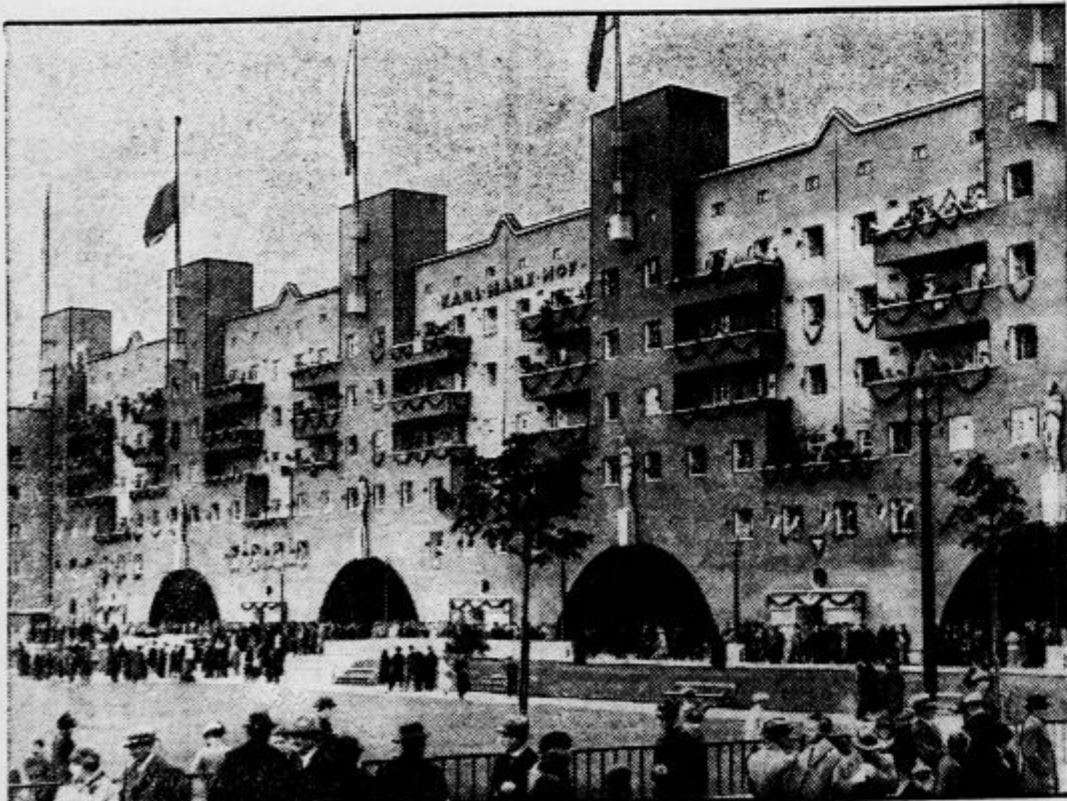
TONE MALGAJ

družba z o. z., Kolodvorska ulica 6.

Prodaj gosli

starega tirolskega mojstra, posebna kvaliteta. (Alte Tiroler Meistergeige.)

Vprašanja na naslov: Dr. Müller Fero, odvetnik, Maribor. 14477

Nova stanovanjska stavba dunajske občine

Vzgladno delo dunajskega občinskega sveta. Nova stanovanjska hiša, ki so jo otvorili nedavno, je tako v zdravstvenem, kakor v arhitektonskem oziru mojstrsko delo moderne stanovanjske tehnike

Velika povodenj v Parizu

Pogled na obrežje Seine izpred mestne hiše. Narasla reka je prestopila bregove in se razlila po drevoredu

